

Inhoud

1. AANKOMST

Huizen op tronen 15

Waterdrager 19

2. WIT

De stad als hond 25

Dingen die witte mensen leuk vinden 28

Haar zoetje 33

Wauw! Een rapper 36

3. RIJK

Blij rijk 41

A-lijst 44

De president komt ook 50

4. HORDEN

Poppentest 57

The best of the best 63

De broek van 65 miljoen 66

Rijk Kind Syndroom 69

Zero tolerance mom 72

Peter Pan en de Grups 75

5. BEGEERTE

Botox op K Street 83

Gratis grote borsten 87

Je innerlijke lellebel 90

Deborah Jeane 93

6. ANGST

- Ithaca 103
- Michaels vader 106
- Engelenvleugels 109

7. ZWART

- De slááf 115
- Joehoe 120
- Kilte 123
- I got you 126
- Ogen dicht 132
- Schuld 134
- Het vonnis 137

8. OORLOG

- Een T-shirt bij je baard 143
- Verse rekruten 146
- William en de slechterik 149
- Thuiskomst 152
- Gazon en grafstenen 157

9. ZWART-WIT

- Mammie 163
- Vriend van Phil 166
- De nieuwe burgemeester 169
- Mr. en Mrs. Loving 172

10. OP CAMPAGNE

- Grassroots 177
- Super Duper Tuesday Party 180
- Yes, we can 183
- Met het circus mee 186
- Fortune telling 190
- Brief voor McCain 198

11. WHITE TRASH

Taxidermie 209

12. EERLIJK OVERSTEKEN

Lekker authentiek 217

De veerman 224

De dichter 227

Hoop 230

We be hype 233

De dagen voor de dag 237

Achteraf 247

VERANTWOORDING 251

DANKWOORD 255

Huizen op tronen

Het is augustus als we aankomen en ik kijk met open mond omhoog. In Washington, een groene stad zonder wolkenkrabbers, staat een boom oorverdovend lawaai te maken. Het begon plotseling en zal even abrupt weer ophouden. Een klapperend soort ratelen is het, dat ik nooit eerder heb gehoord. Geef duizend krekels castagnetten op hun vleugels en een luidspreker. Zo ongeveer.

Het zingen van de cicaden. Er bestaan mensen die aan de hand van hun ritme nauwkeurig de temperatuur kunnen vaststellen. Cicaden zijn insecten met een camouflagekleur, onzichtbaar als je geen oog voor ze hebt, maar in hun eentje in staat tot een geweldig kabaal. Ze beginnen te zingen bij een graad of achtentwintig en houden van een hoge luchtvochtigheid. De zomers van Washington zijn zompig heet en deze doet er nog een schepje bovenop. De lucht ploft als een natte dweil in onze longen.

De klank van augustus. Als de cicaden stil vallen hoor je de airconditioners zoemen, het is ruim veertig graden. Het Amerikaanse Congres is met reces. Wie de kans heeft is naar Rehoboth Beach aan de oceaan gevlucht, drie uur rijden over de Chesapeake baai.

Mijn nieuwe woning staat op de grens van Woodley Park en Cleveland Park, beide respectabele wijken, vol bomen, voor de witte gegoede middenklasse. Wij wonen de komende vijf jaar in Woodley Park, met de metrohalte, de National Zoo en twee van de grootste hotels van de stad om de hoek. Cleveland Park is beter ingericht op het dagelijks leven. Hier zijn de supermarkt,

de bibliotheek en het postkantoor en hier zal ik een school voor mijn kinderen vinden. Cleveland Park wordt daardoor, al klopt het technisch niet helemaal, ‘mijn’ buurt.

De wijk is genoemd naar president Grover Cleveland, die er eind negentiende eeuw zijn huis liet bouwen, in wat toen een buitenplaats was voor de welgestelden uit het nog verderop gelegen Washington. De stad ligt op de grens van de noordelijke en de zuidelijke staten van Amerika en de oudste huizen van Cleveland Park hebben helemaal de lome sfeer van het zuiden. Houten villa’s in pastelkleuren met torentjes. Brede veranda’s met rotan stoelen, waarboven varens in hangpotten zachtjes heen en weer wiegen.

De vrijstaande huizen van Woodley Park zijn statiger en afwerender. Hoge bakstenen gevels met kleine ramen, die potdicht blijven om de hitte buiten te houden. Ieder huis staat op een heuveltje, vanwege de grote kelders eronder. Dat geeft ze iets hautains. Huizen op tronen lijken het. Als nieuwkomer sluip ik er deemoedig langs. Geen idee wie me binnen in de gaten houdt.

Dat ik toch al een indruk krijg van waar ik terecht ben gekomen, dank ik aan de Cleveland Park Listserve, een Yahoo-groep met 6400 leden, die als virtueel buurthuis van een groot deel van noordwest-Washington fungeert. Ik meld me aan en ontvang vanaf dat moment dagelijks alle berichten die mensen er plaatsen. Ik probeer me iets voor te stellen bij mijn nieuwe stadgenoten, onvindbaar kwekkend op computers in hun huizen. Hier komt Washington voor het eerst tot leven.

In het virtuele buurthuis zijn fijne, niet noodzakelijk ware nieuwtjes te lezen: ‘Kan iemand vertellen waarom er nou weer helikopters rondvliegen?’

‘Volgens een agent op de hoek houden ze Connecticut Avenue in de gaten. De president ging er naar de bioscoop om King Kong te zien.’

Al is de toon aanvankelijk wat verwend. Al snel is duidelijk hoe ze hier de lokale middenstand eronder houden: iemand

klaagt over iets. Daarna melden anderen vergelijkbaar ongerief. Dan beginnen de dreigementen om op de bewuste plek geen stap meer te zullen binnenzetten. En ziet een ondernemer zich genooddaakt om, terecht of niet, in het virtuele buurthuis door het stof te gaan. 'I am not a charmer. And I have a loud voice,' schrijft de baas van de buurtsupermarkt op een dag. Als de onderwerping eenmaal een feit is, bedanken de klagers hoffelijk voor de excuses en is de zaak vergeten.

Toch is de sfeer in het virtuele buurthuis ook ouderwets vriendelijk. Trouw melden mensen er iedere vondst van creditcards, weggelopen poezen, van babymutsjes of een diamanten oorbel. Er worden tips uitgewisseld die veel zeggen over de mate van welstand in de omgeving: wie weet nog een goede tuinman? Wie kent er dienstmeisjes om te helpen bij een diner voor twintig gasten? Een betrouwbare huishoudster, nanny, hondenuppasser?

Veel mensen in Woodley Park en Cleveland Park verdienen hun geld in de intellectuele hoek – de politiek, de advocatuur, de academische wereld. Journalisten wonen er ook, en lobbyisten. Ze zijn hier in goeden doen tot steenrijk. In het jaar dat ik aankom wijst in noordwest-Washington nog niets op de economische crisis die de wereld drie jaar later zal overvallen. Hier lijken het nog eindeloos vette jaren. De rijkste Amerikanen zijn er onder George W. Bush geweldig op vooruitgegaan.

Ik zoek de oprichters van het virtuele buurthuis op, ik wil echte gezichten zien bij de berichten die ik lees. Bill Adler en Peggy Robin. Als ik aan hun keukentafel zit, bereidt Peggy groene thee – levensdrank van de hoogopgeleide witte 'liberals' die hier bij meer gewoontes zweren, zoals het veelvuldig gebruik van het woordje *elegant* en het vermijden van het woord *great* ten gunste van *excellent*. 'Meertalige Eurosnobs' noemen ze zulke mensen aan de Westkust, maar Bill en Peggy hebben helemaal geen behoefte zich in voortreffelijkheid van anderen te isoleren. Peggy: 'Wij leven hier in noordwest-Washington alle-

maal in welstand. Maar sociaal werd het nogal pover.’

Bill: ‘Dat wilden wij teruggeven aan de buurt – het gewoon een beetje doelloos kletsen en lachen met elkaar. Ook eens lekker knus zitten niksen samen.’

Met dat idee begonnen Bill en Peggy hun buurthuis. Al jaren matigen zij als moderators trouw alle binnenkomende post, tientallen berichten per dag. Ze schonen alle berichten van seks, van *buren-bashing* en van nationale en internationale vraagstukken – anders praat iedereen in een stad als Washington binnen de kortste keren alleen nog over politiek.

Washington telt inmiddels vijftig vergelijkbare, immens populaire virtuele buurthuizen. Duizenden en nog eens duizenden bewoners van de stad vinden er een veilig heenkomen, en elkaar. Met de beste bedoelingen, keurig gerangschikt naar buurt. Daardoor meestal ook naar inkomen, sociale klasse en ras en van ruwe wanklanken gezuiverd door moderators. Dat is kennelijk even gewenst als schone lucht in een wereldstad. Waarom zou je in je eigen straat nog op iemand afstappen als dat ook veilig via je computer kan? Waar je mensen zoals jij tegenkomt, waar de conversatie altijd opgeruimd is en, gegarandeerd, nooit iemand iets rottigs terug zal zeggen?

Mijn nieuwe buurvrouw wordt na acht jaar in ‘de hoofdstad van de wereld’ nog altijd bevangen door dezelfde vraag als ik als zij haar huis uitstapt: ‘Waar ís iedereen!?’

Ze vertelt dat tijdens een etentje – ons eerste, een halfjaar na onze aankomst. We lachen veel en het wordt voor Amerikaanse begrippen onfatsoenlijk laat. Dat het toch zo lang geduurd heeft om eens kennis te maken, typeert de situatie. We zagen elkaar gewoon bijna nooit.

Waterdrager

Ik verwacht het kosmopolitische Washington, van de duizenden internationale diplomaten en de journalisten en de mensen van de Wereldbank. Maar ik beland natuurlijk in het alle-daagse Washington, in een op dat moment opvallend naar binnen gekeerde stad.

De mensen die ik tegenkom, zijn bijna allemaal Democraat en de tweede termijn van George W. Bush maakt de stemming er niet bepaald toegeeflijk op. Republikeinen zijn fout, punt. Republikeinen wonen in Virginia, in stomme McMansions waar ze slapen met de Bijbel onder hun kussen en met een vuurwapen aan de muur. Dat is weliswaar nog geen vijftien minuten rijden, maar daar komen Washingtonians dus niet. Want ze hebben hier stijl.

Pedanterie kan voortkomen uit onzekerheid en waar mijn nieuwe stadgenoten na jaren Bush onzeker over lijken, is over wat ik nou eigenlijk van ze vind. Dat wil zeggen, ik als Europeaan. Kom je uit Europa? Dan volgt, van supermarkt tot kinderveestje, altijd het verzoek of je zou willen vertellen wat ze daar tegenwoordig nou écht van Amerikanen denken: 'Geneer je maar niet, hoor. Vinden jullie ons een verschrikkelijk land? Zeg het maar! Ja zeker, hè?'

In die tijd hoor je ook nog vaak van mensen buiten de stad, of zelfs uit Nederland, hoe saai Washington eigenlijk is. Niet dat ze er ooit zijn geweest. Maar, gaap, nee New York joh. Dáár moet je zijn.

Of lag het ook aan mij?

Het kost meer moeite dan verwacht om in een nieuw land thuis te raken. Ik mis mijn taal, waarin ik iemand kon zijn. De

voordelen van het leven in een tweede taal zullen pas later tot me doordringen. Als je de dingen niet meer zo precies kunt benoemen, dan eroderen oude zekerheden mee. Dat zal me op de een of andere manier opluchten.

De subtiele tekenen van rijkdom in noordwest-Washington maken ook onbehaaglijk: de bumperstickers met de namen van de dure particuliere scholen waarmee moeders hier rondrijden: ST. ALBANS, BEAUVOIR, MARET, SIDWELL. Je hoeft niet lang in Washington te wonen om te ontdekken hoe slecht de meeste openbare scholen zijn. Het lesgeld per jaar op de particuliere scholen begint intussen bij ongeveer 20 000 dollar per jaar. Die bumperstickers zijn de Gucci-tas van de intellectuele elite.

Ik vraag me in het begin ook vaak af waarom de mensen uit de arme delen van Washington mij niet komen beroven. Dat klinkt nerveuzer dan het voelde. Ik kan aanvankelijk niet geloven hoe veilig Woodley Park en Cleveland Park zijn, terwijl nota bene maar een paar kilometer verderop mensen wonen die geen geld hebben voor voedsel, in buurten waar kinderen doodgaan door rondvliegende kogels. Waarom maakt de rijkdom in noordwest-Washington de mensen aan de andere kant van de stad niet woedend? Waarom komen ze hun deel van de welvaart niet opeisen? Ik ben ooit, jaren geleden in Amsterdam, onder bedreiging van een mes van mijn portemonnee ontdaan. Aanvankelijk lijkt het me, als het dan toch moet, aanvaardbaarder om in Washington te worden beroofd.

Tot een afschuwelijke overval in mijn directe omgeving wordt gepleegd, op de *New York Times*-redacteur David Rosenbaum. Hij wordt hier tijdens een avondwandeling, door twee mannen die op zijn creditcard uit zijn, met een plastic pijp tegen de grond geslagen. Dat hij overlijdt, is later vastgesteld, komt doordat de ambulance hem naar de slechtste spoedafdeling van de stad brengt, waar ze ervan uitgaan dat het versufte slachtoffer dronken is en hem uren onbehandeld laten wachten. Het is de spoedafdeling van Howard, een ziekenhuis dat hier bekendstaat als 'zwart'. Was Rosenbaum naar zijn eigen ziekenhuis Si-

bley gebracht, waar de witte welgestelden komen, dan, is de algemene opvatting, had hij vermoedelijk nog geleefd.

In Cleveland Park doen nog steeds mensen hun deuren niet op slot. De postbode zal mijn pakjes altijd gewoon voor de voordeur op de grond leggen en niet één keer worden ze gestolen.

Hier is iedereen wit. De eerste zwarte Washingtonians die ik spreek in mijn nieuwe straat, zijn de postbode, de controleur van de elektriciteitsmeter en de man die het drinkwater voortaan maandelijks in grote flessen zal binnensjouwen, omdat wij de hoeveelheid chloor in het leidingwater vies vinden. Wij hebben de smaak van mensen die het kunnen betalen.

Ik vraag de waterdrager die eerste keer of ik hem een fooi mag geven, want ik heb ergens gelezen dat je dat in Amerika bij alles doet. ‘Dat is niet nodig, mevrouw,’ zegt de man. ‘Ik stel voor dat u alleen met Kerstmis even aan me denkt.’

Zo leer ik te leven in een gespleten stad.